

hamar ide kerül

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL

30-ik szám.

Csütörtök, július 26-án.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 k.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 k-ral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések díjai előlegesen beküldendő, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szóig 2 frt, 200—300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magan hirdetések:
A 3-hasábos garmondorsó első hirdetésénél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Vasuti óhajok és vasuti szükségletek.

III.

Temesvár a délmagyarországi alföld legeuropiasabb színezetű városa. Szép lendületnek indult gyáripára, kereskedelme, tanítványai és mozgékony szellemi élete — eltekintve a jelentőségében már tömörkedet vesztett hadászati fontosságától — már régóta oly városává tették Délmagyarországnak, a melyhez nem csak saját megyéjét, hanem a szomszéd megyéket s a szomszéd városokat számtalan érdek köti.

És ha a Nagy-Becskerek-től Temesvárig elterülő vidék tendenciáját figyelemmel kísérjük, bizonyára azon tapasztalatra jutunk, hogy e vidéknek megyénkhez eső része nagyrészt Temesvár felé gravitál szükségleteinek kielégítése végett; gyermekeik oda küldi iskolába, sőt — a mit sajnos jelenségnek tartunk — a temesvári hírlapokból és leginkább német hírlapokból meríti tudomásait.

Temesvárt ezen polczáról leemelni, verseny útján leverni nem képezheti Nagy-Becskereknek feladatát, de nem is képes rá; mert amannak rangja évszázadok hagyományán és évtizedek dédelgetésén nyugszik; anyagi erői a miénket messze meghaladják s azért kettőnk között a pályafutás csak versesgünkkel végződnék minden tekintetben.

A barátság és társulás kötelekei tehát azok, melyeknek e két várost összfűződik kell s e kapcsolat bizonyára nekünk válik nagyobb előnyünkre; mert belevonatunk azon vasuti világforgalomba, mely Temesvártól ugyszólván pihenő állomását tartja.

Vitáznál immár fölösleges a fölött, hogy összkössük-e sinnel városunkat Temesvárral? — csak az aktuális kérdés: melyik irányban?

Mi határozottan a nagy-beckerek-párdány — új-pécs — temesvári vonalat jelöljük meg olyannak, mely leginkább megfelel.

Előbbi cikkünkben a nagy-beckerek — verseczi lineát fölkaroltuk, kiépítését szükségesnek ismertük s ennek szükségességét a Berzava vidéki föld-

irtokosok érdeke is hathatósan támogatja; ha már most ez irány létesül, amint óhajtandó, úgy akkor a nagy-beckerek — módos — csákovai vonal a közlekedési eszközök elfeclerésére, nyílt pazarlásra vezetne: ez utóbbi ugyanis amavval mintegy parallel vonalt képezvén, a melyeknek versenye — az általános keletű vasuti axioma szerint — mindkettőjük romlását, kártékony reakciót, pangást idézne elő. Ily parallel vonalakat ellenezni kell.

Ellenben a nagy-beckerek — temesvári iránynak egyik megtámadhatatlan missziója, a télen a forgalmi tényezők-ből kizárt Begacsatornát pótolni, a mely missziót nagyon drágán vásárolnók meg, ha vargabetűt csinálva, Módoson át kapcsolódnának össze Temesvárral.

És ismét csak a térképpel kezünkben, azt látjuk, hogy az általunk ajánlott vonal a legegyszerűbb, legtöbb községnek válik hasznára, terepilletleg legkönnyebben kiépíthető, legolcsóbb; azonkívül a tervezett vonalak sorában e vonalnak legrégibb multja van.

Az Artaria-féle térkép (Eisenbahnen der Gegenwart und der Zukunft) legrégibb kiadásában a nagy-beckerek-párdány — temesvári vonal már be van rajzolva és megtaláljuk azt a legujabban is, a mi annak a jele, hogy e vonal a legszükségesebbek közé föl van véve. Bizonyosságul szolgál ennek az előbb osztrák, most osztrák-magyar állam-vaspályatársaság, a ki a 70-es évek elején a tervezetnél egy lépéssel tovább menve a jelzett irányba eső községeket felhívta nyilatkozásra a végett, hogy mivel és mennyivel járulnának e vasuti kiépítéséhez? A felszólított községek oly kedvező ajánlatokat tettek, hogy a nevezett társaságot hihetőleg csak országos vasuti politikánknak e társaság irányában beállott fordulata térítette el ama vasuti kiépítéstől. Ama kedvező ajánlatok azonban még nem porladtak el a községek irattáráiban, hanem bizonyára föl fognak frissíteni, sőt talán meg is javíthatni a fölépítendő vasut javára.

A nagy-beckerek — párdány — temesvári vasutvonal rayonjába megyénkben következő községeknél:

Klek	1473
Lázárföld	1508
Bega-Szent-György	2797
Katolinalva	1884
Kis-Torák	2980
Nagy-Torák	3405
Ittvárnok és Szöllösittvárnok	1112
Jankahid	1400
Rogendorf	690
Magyar- és Szerb-Ittebe	6716
Istvánföld	1899
Párdány (német és szerb)	4012
Foeny	2161
Jánosföld	2003
Ótelek	1025
Dinyás	1277
Ivánda	1290
Magyar-Szent-Márton	822
Szerb-Szent-Márton	1587
Ujpecs	1885
Összesen	41926

amely községeknél kisebb felelőse a termőtalaj jobb kategóriájába, nagyobb felelőse a középszerű vagy annál alantabb eső kategóriába tartozik és míg az elsőnek a kereskedelmi és áruforgalmi, addig a másikkal a földértékesítési szempont kiválóan hullik a vasutépítés szükségének mérlegébe.

Párdány azonkívül központja egy igen terjedelmes kincstári birtoknak, amelynek mentől inkább való értékesítése aerariális nézőpontból rendkívül kívánatos és ha ezen kincstári birtoknak betelepítése és gyarmatosítása keresztülvitetik, akkor a vasut odavonzza a telepedőket.

Párdány a járásbírói szék helyek újabb beosztásánál figyelembe fog vétetni és az amugyis rendkívül nagy módosi járásbírói területének Bega felé eső részét abszorbeálni fogja; s járásbírói szék hely nyeresége annál alkalmasabb, mert kincstári épületei — jó karba helyezve — az irodai helyiségeknek és a személyzet lakásának elegendők.

Miként a helyi érdekű vasutak kiépítésének elvi módokat tárgyzó, következő cikkünkben kifejtendjük, az eddig is fennen hangoztatott olcsóság e vonalon érhető el leginkább; mert akár a közutakat, akár a Bega töltéseit vegyük a tervezett vasut alzatának: mindkettő ingyenes; ennél olcsóbbat

pedig a Módost átszelni kívánó vasut nem bir ajánlani. Legnagyobb hossza a mi vonalunknak 60—65 kilométer, amely rövidség Módoson át nem képzeltető.

A Módost közép állomásnak tenni akaró tendenciának eddig semmiféle érdemleges érvét nem hallottuk és nem birjuk magunknak megmagyarázni: mi különös érdek fűz bennünket Csákovához, amelybe a kívánt vasut szakadjon?

De ha vannak is mellette érvek, van is érdek; ezekről láttatlanban elmondhatjuk, hogy a mieinkkel nem kelhetnek bírokra.

Kérjük azonban, álljanak velük elő! Audiatur et altera pars!

Mi majd az itt felsoroltakhoz, a legnyomatékosabbakhoz tudunk még többet csatolni, melyek a meggyőzés mérleg nyelvével a mi tervezetünk felé billentik.

Dr. S. F.

A vízszabályozás és talajjavítás érdekében.

Az a nagy szárazság, mely 1863-ban csaknem kivétel nélkül az egész országban semmivé tette a gazda összes reményeit, kiégette, leperzselte a föld minden terményét: ugy a gazdaközönség, valamint később, az alkotmányos korszak beálltával az intéző körök figyelmét is ráterelte a földöntözés áldásos ügyére. Hírlapi cikkekben, szaklapokban és felolvasások által igyekeztek híveket toborzni az eszmének, de a mikorra — kellő hazai szakerők hiányában — az eszme kelőképp megérlelődött volna, a 70-es évekkel beköszöntött a bővizű esztendő korszaka, s a gazdat többé nem a szárazság, hanem éppen ellenkezőleg a belvizek özöne fenyegette és fenyegeti ma is, a mely ellen védekezni, a mely bajon segíteni lett most úgy az egyeseknek mint az államhatalomnak is egyik igen fontos törekvése.

Nyugat-Európa több államában, de különösen a német birodalomban évek óta igen áldásos tevékenységet fejtett ki a gazdasági technika, különösen a belvizevezetés és földöntözés létesítése terén az államilag szervezett kulturmérnöki testület, a mely a gazdának tanácsot, tervvel szolgál teljesen díjmentesen az e nemű munkálatok létesítésére.

Baró Kemény Gábor volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteré az erdem, hogy ez intézményt nálunk is megteremtette, s a magyar gazda közönség mellett elismeréssel és hálával tartozhatik e nagy fontosságú intézmény létesítéséért, mely már

TÁRCZA

Arczképet adtál

Arczképet adtál édesem
S azt kérdezéd, hová teszem? . . .
Hol lesz számára hely?
Ne kérd! . . . e kép bárhol legyen.
Itt hordlak téged szivemen,
„Képeddel alszom el”
És álom? . . . oh az is tied,
Lelkem karján feléd siet,
S vidáman szendereg:
Ha jó a hajnal, nem hagy el,
Megdobban újra e kebel,
„Képeddel ébredlek”

Ha munka fáraszt, rá vetem
Elcsüggedő tekintetem,
S oly édes a vigasz:
Mig nézem, mely keblemben él
Hozzám oly édesen beszél,
„Kimondhatlan az”
Oh hidd! e kép, egyetlenem,
Gyakorta oly jó énnekem,
Hisz' szivem oly beteg:
Mig rá szemem epedve néz
Felejttem mind, mi bánt s nehéz —
„Mit érted szenvedek”

Glász József.

Szellemdús párizsi levél.

Kedves Gusztilim!*)

Oh Isteni Velence! Olvashattad a világlapokból, hogy Velenczében is voltunk. Képzheted mennyit gondoláztam. Én imádom a tengert és a sennorákat. Biankával messzebb mentem, mint sem kellett volna. Elragadtam! Ökorré travestált, ez a feledhetlen kedveségű Europa. A „mia cara” és „mio caro” csak úgy dult belőlünk. Gitározott, a gondolieri énekelt. Ilyen duettet még nem pipáltál. Bele olvadtam a sennora karjaiba.

O mio caro
Habeo te raro,
Statura non storta
Secreto porta
Uno momento
Delicamento.

Ezt a barkarolltet énekelték. Fizeltem mint a köles. — De nem bántott.

Uno momento
Delicamento.

A macskafalók lagunájából egy internationalis náthával szabadultam.

Turinban Kossuthnál alkalmatlankodtunk. Pulszky megsíratta. Maig se tudjuk őt é vagy magát. Kossuth úgy fogadott mint a művelt ember szokta vendégeit. Megkínált székkel és cigarárral.

*) Köszönöm, a vezeték nevemmel való tilinkozást. Szívesen fogadnánk, ha Nagy-Becskerekre jönnél és beszégnél Pleich barátom optyettjébe. Tilinkozást és fagotástánk nincs. Én most tanulok P. Antalól trombitálni. Szerk.

Az öreg még mindig elég tisztességesen vette ki magát Magyarország notabilitásai között. Pulszky letörülve könnyeit, szónoklati kezdett.

Kossuth jól ismerhette emberét, mert mosolyogva csak ennyit válaszolt:

— Köszönöm szíves látogatásukat, amint Magyarországnak megjelenek, visszaadom visítjüket. —

Dolinay visitet értett, és arcza fagyogni kezdett az örömtől.

Párizsban Pulszky mint valami majmokat úgy mutogatott be bennünket. A francziák szívesen fogadtak. Nekik lelki s testi emótiók kellene. A magyarok pedig szintugy mint a francziák értenek az indításához. Kedvünkre kucsiroztunk. Bámultuk a nagy tudóst Martint, a ki Pulszkyban a lutheránus jesuitát azonnal felismerte.

Muzeumunk e derék öre, mint Bosco a virágokat kalapjából, úgy szedegette és osztogatta a felköszöntéseket gyomrából. Valamennyi monokójának volt némi szardina, és hagyma szaga.

Az öreg sokat beszélt, sokat evett és sokat ivott.

Párizs ma sokkal szebb mint akkor volt, mikor te láttad.

Boulevardjai és utcái Napoleont és Hausmannat dicsérik.

E két férfi szerette önmagát s a francziákat. Urváry első megjelenésével azonnal kedvence lön a franczia nőknek, Kapdebo és Dolinay a Jockey clubbnak.

A folytonos zabálás megviselt mindnyájunkat.

Örlössy maga elpusztított egy pár disznót. A Hugo pezsgője és versei felülmutatlanok.

Grévyt kevesen láthatták. Ő massákat soha sem szokott elfogadni.

Michel Luizát én magam voltam csak szíves meglátogatni. — Par excellence canaille. Szabadság hangoztatásunkkal egyetemben ki-nevetelt bennünket.

A francziáknak is vannak árnyoldalai. A ferblit nem ismerik.

A nevezetes dráma és regényírók távolléttel tündököltek. Montepin csak Millassint szeretné ismerni, Sardou meg Prém Józsit. — Téged tisztelt Gaboriau.*)

Lesseps mindég a sarkunkban volt, mintha a kezünkbe volna fektetve a Suez csatorna második jövedője.

Különben, hogy vagytok és hogy éltek? Hallom hogy Miklós, Caesar és Gyuró völegények. Misi pedig egy hollóhaju és kékszemű amatát soutienroz.

Hát a levegőttrontó poczkosok hogy vannak. Isten veletek ti nagy pofákban és vékony lábszárakban gazdagok.

Fejezd ki részvételemet a „váltóláz” nyomorékaiknak.

A szivdokter hogy van berendezve?

Jártok-e még Kleinhoz szerzeni? Élnék-e még a jó Bielek, Popovits és Kupuszorovits?

Van-e már Szathmárynak lova és csángója?

Öllelek Gyula.

*) Te oktandil! Hiszen az meghalt!

eddig is igen nagy szolgálatakat tett a magyar mezőgazdaság ügyének.

A kulturális intézményekről évről évre mind többen és többen veszik igénybe, főleg belvízelvezetési és alagsóvezetési munkálatok tervezése céljából, s e téren már is számos tervet készítettek s többrendbeli e nemű művelet létesítése fűződik szorgalmas munkálkodásukhoz.

Tanácsaik és szolgálataikat nemcsak egyesek, hanem egész vidékek együttesen is gyakran igénybe veszik patakok rendezése, tavak, belvizek levezetése, talajszővezések s ritkábban öntözési műveletek létesítése céljából. Ez okból igen helyén való volt a kulturális intézmények azon intézkedése, hogy az e nemű munkálatok kivételéhez szükséges közgazdasági eljárásra részletes utmutatást tett közzé, melyet érdekesnek tartunk az alábbiakban egész terjedelmében közölni.

A vízszabályozási és talajjavítási műveletek eljárás tekintetében négy csoportba osztathatók:

1. Melyeket egyes egyének, birtokosok akarnak foganatosítani saját területükön;
2. melyeket valamely érdekelttség hajt végre, de a mely társulattá alakulni nem hajlandó;
3. melyeket valamely érdekelttség társulattá alakulva víz kereszttel;
4. melyeket valamely hatóság hivatalból hajtja végre az 1840-ik évi X. törvényezik; az 1876. évi XIV. törvényezik 10. §. és az 1874-ik évi XI. törvényezik 13. §. értelmében.

Valamennyire névze a közös eljárás a következő: a tervek elkészítvén az 1871-ik évi XXXIX. törvényezik 12. §-a értelmében 30 napi közszemlére kitételnek és erről az összes érdekeltnek, nemkülönben az alsó, felső és szomszéd községek birtokosai és egyéb érdekelttel értesítendő azzal a záradékkal, hogy esetleges észrevételeiket vagy ezen 30 napon belül, vagy a helyszíni tárgyalásnál, mely a 30 nap letele utáni időre tűzendő ki, adják be — ellenesetben tekintetbe vétetni nem fogják.

A helyszíni szemle helye és ideje, nemkülönben, hol a tervek addig közszemlére kitéve lesznek, az értesítésekben világosan ki-
teendő.

A helyszíni tárgyaláson felvett jegyzőkönyv és esetleges helyszíni szemle, melyre az illető kir. államépítészeti hivatal vagy folyammérnökség (állami kezelés alatt levő folyókna) főnöke és a kulturális intézmény is mindenkor meghívandó (közmunka- és közlekedési miniszter 1882-ik évi november 6-án 35,468. sz. a. és a belügyminiszter ugyanazon évi 25,251. sz. a. rendelete értelmében), az illetékes hatóság első foku határozatot hoz.

Az illetékes fennálló törvényeink szerint a következők oszlik meg:

- a) Vízszabályozási, öntözési, malom- és gátrendezési ügyekben első foku hatóság a megyebizottsági közgyűlés.
- b) Belvízelvezetési, alagsóvezetési és patakiszabályozási ügyekben az alispán, nemkülönben az érterfejlesztésre vagy hasznosítási megállapításra vonatkozó összes ügyekben az 1871-ik évi XXXIX. t. cz. 15. és 16. §§. értelmében, tekintet nélkül arra, hogy ezen érterfejlesztés és hasznosítási kimutatás az a) vagy b) foglalt csoportra vonatkozik. Az előbbi esetben (a) csoport) tehát csak a szabályozásra é. i. t. vonatkozó határozat illeti a megye bizottsági gyűlést, az érterfejlesztésre és hasznosítási vonatkozó felszólalások elbírálása ellenben, ezen esetben is az alispán illetékességéhez tartozik.

A hozott határozat úgy az érdekelt feleknek, különösen pedig azoknak, kik a munkálatok ellen felszólaltak, vagy a kik önjárával ellenkező határozatot, valamint a kulturális intézménynek és az államépítészeti hivatalnak, esetleg folyammérnökségnek tudomására hozandó (közmunka m. 1882. évi 35,468. szám alatt rendelete).

Az első foku határozat ellen a felebbezés a kézbesítéstől számított 15 nap alatt, mindig az alispánnal nyújtandó be és pedig:

1. Az a) csoporthoz tartozó ügyeknél a közmunka és közlekedési miniszterhez intézve.
2. Belvízelvezetési, alagsóvezetési és árok- vagy patakiszabályozási ügyekben a közgazdasági bizottsághoz intézve, a közmunka és közlekedési miniszteriumnak 1878. é. 9931. sz. alatt kelt és a főispánoknak és a kir. államépítészeti hivataloknak kiadott rendelete értelmében, melyet az 1882. évi 36,720. sz. a. és Bóné Géza főhercegi alispánhoz intézett leirat is fentart. Ha a közgazdasági bizottság is helybenhagyja az első foku alispáni határozatot, felebbezésnek helye nincsen: ellenesetben a felebbezés 15 nap alatt a közmunka- és közlekedési miniszterhez czimezve az alispánnal nyújtandó be.

Árterfejlesztési és hasznosítási vonatkozó ügyekben az alispán véglegesen dönt és jogorvoslatnak csak birtokon kívül a törvény rendes útján van helye az 1879-ik évi XXXIX. t. cz. 17. §. értelmében.

Azon munkálatokra névze, melyeket egyesek vagy társulatok foganatosítanak, a megfélelő részletes intézkedések az 1840. évi X. az 1871. évi XXXIX. és 1874. évi XI. törvényezikben feltalálhatók.

Kétség csak azon munkálatokra névze támadhat, melyeket egyes érdekelttség (azelőtt közbirtokosok) közös erővel, de társulattá alakulás nélkül víznek kereszttel.

A közmunka- és közlekedési miniszterium judicaturája szerint vízszabályozási és rendezési munkálatoknak társulati alakulás nélkül való kereszttel létesítése is meg van engedve, ha a törvény anyagi rendelkezéseinek elég tette-

lik; nevezetesen, ha a terület szerint való többség óhajja annak kereszttelvitelét (1840. X. t. cz. 6. §.) mikor is a költségeket kiki birtokához és a nyerező haszonhoz aránylag tartozik viselni, (1840. évi X. t. cz. 7. §.) Belvízi (b. csoport) rendezéseknek ilyen módon való kereszttelvitelénél is azonban az alispán képezi az első foku hatóságot.

A hivatalból elrendelt munkálatok jobbra a malmokra és fenékgatakra szorítkoznak; ezeket illetőleg az 1840. évi X. t. cz. 1. és 2. §. világosan intézkednek. A közmunka és közlekedési miniszterium judicaturája szerint ugyanis az 1840. évi X. t. cz. teljes épségben fennáll a mai nap is, miert is az 1871. évi X. t. cz. cikknek csak a vízszabályozó társulatokra vonatkozó részét hatályon kívül, minden egyébre névze pedig érvénytelenül fenmaradt.

A közegészség tekintetéből szükséges vízvezetési és rendezési munkálatokat az 1876. évi XIV. t. cz. 10. §-a értelmében hasonlólag jogában áll a hatóságnak hivatalból elrendelni.

Ha valamely munkálatnál kisajátításra van szükség, ez belvíz levezetékekre névze az 1874. évi XI. t. cz. 4. §-a értelmében, vízszabályozásokra és öntözésekre névze pedig az 1881. évi XLI. t. cz. 1. §-a értelmében szereshető meg.

Kisajátítás csakis hatóságilag helybenhagyott és jogerőre emelkedett munkálatokra kérhető. A kisajátítási tervet kellékeit a nevezett tvczikk 31. §-a részletesen megállapítja.

Fürdői levél.

Karlsbad, július hó 21-én.

Kedves barátom!

Azon előzeteskedésem, hogy a távollévről sem felejtkezve el, lapodat ide is utánam küldöttem, másként nem viszonzozhatom, mint ha egy unalmas fürdői levéllel* felkereslek; — kérlek ne érts félre, ezzel nem azt akarom mondani, hogy a „Torontál“ unalmas, mert néha csakugyan nem az, az én unalmas levelem pedig talán jól jön neked a savanyugorka-idejében.

Tehát előlről kezdem, a hogy dukál, Karlsbad leírásával, előrebocsátva egy kis geographiát, nem mintha feltennem, hogy erre szükség van, mert — és ezt igazán komolyan mondom — nálad azt tapasztaltam, hogy te nem csak úgy születtél ironak, hanem tanultál is valamit és — dicsőretdre legyen mondva — azt is tapasztaltam, hogy a földrajz- és történelemmel nem élsz oly örökös harcban, mint az irómeisteremberek nagy része, hanem hogy még más feladatot is megoldhatnál, mint azt, hogy melyik megyében fekszik — Szathárnémeti.

Tehát kezdjük meg a mint illik:

Karlsbad (Csehország) Éger kerületében fekszik, 371 méter magasságban a tenger színe felett, a Tepl folyócska mellett egy szűk völgyben, melyet 200—260 méter magas fenyő- és bükk-erdőkkel díszlő hegyek vesznek körül; a vidék gyönyörű; nincs egy fürdő sem a világon, mely oly szép vidékekkel, annyi kellemes kirándulási helyekkel, oly sok kitűnő utakkal és jól gondozott sétányokkal dicsekedhetne; el is neveztek a német költők és, pedig méltán: „Das Schatzkästchen der Natur“. De elnevezhető Karlsbad a rózsák városának is, mert kevés helyen divik annyira a rózsacultúra és rózsacultus, mint itt. Schmoll kertésznek magának hatvan ezer rózsafaja van és ő a rózsákból lett gazdag emberré. A különböző kirándulási helyek irányát mindenütt útmutatók jelzik és számtalan oszlop és emléktábla tanuskodik az itt járt és gyógyulást talált fürdővendégek haladatoságáról. A folyó éven is emeltetett a „Posthof“ felé vezető sétány közelében egy díszes, szürke márvány obeliszk, következő felirattal: „Karlsbad gyógyforrásainak a halás magyarok“. A sétányokon számtalan padok vannak elhelyezve a sétálók kényelmére és a kedveltebb kirándulási pontokon úgy a város közelében, valamint távolabb helyeken is, csinos, tágas, szellős csarnokokkal ellátott restaurációkban talál pihenést és testi táplálékot a természet szépségeinek bamulásában kifáradt vándor. A magyarok legkedveltebb kirándulási helyei a Posthof és Freundschaftsraue című fogadók, mert ezek közel vannak, hegyet sem kell mászni és az is igaz, hogy ezekhez gyönyörű sétány vezet a völgyben a zuhogó Tepl parján.

Maga a város a szűk Tepl völgyben, részben pedig a hegyek oldalában van építve, 900 házat számít, ezek között földszinti alig van, leginkább két-, három- és négyemeletesek is, hogy lakásul szolgáljanak az évenete ide érkező sok ezer idegennek. Karlsbadnak magas csinos házaival, díszes középületeivel, fényes kirakataival valódi nagyvárosias színe van, különösen az „Alte Wiese“-utca kirakatai meglepően fényesek; kapni itt mindent, ezeket erő ékszeret, olajfestmények, csipkék, fogva a 30 kros szivarszipka vagy pénztárczák. Annak a ki legelőször van itt, a természet szépségei mellett főleg a szép kirakatok tetszenek meg, és pedig méltán, mert azt csak a legnagyobb városokban találni, hogy néhány utcában annyi bolt legyen, melyekben majdnem kizárólag egyféle árucikk kapható, p. o. minden elefantcsontból, a tükörkerettől a fogpiszkálójig, minden gránitból, borostyánkőből, márványból, alabastromból stb., vagy pedig az egész boltban csupa csipke a 2000 forintos garnitúrától le a legolcsóbbig.

* Óhajtatandó volna lapunkra névze, ha több ily unalmas levéllel rendelkezhetnénk. Szerk.

A város lakossága 12.000 lélek, ezek, azt lehet mondani, majdnem mind a fürdővendégekül élnek, de a város meg is teszi mindent arra névze, hogy a fürdőt emelje. A kutak feletti, a fürdőhasználatra és a közönség élvezetére emelt épületek monumentálisok; a Mühlbrunn-t magában foglaló roppant terjedelmű oszlopos csarnok körül emeltetett és több mint egy millió forintba került, a Sprudel forrás felett emelt csarnok és fürdők közel fél millióba, a városi parkban vas- és üvegből készült csarnok felszerelésével együtt — az 1880-ik éven készült — 465.000 forintba került, itt tartatnak hangversenyek, különben pedig étkezőül szolgál; az iszapfürdő számára ugyancsak 1880. éven készült Neudab 140.000 forintba került, a város, hogy ez építkezéseket tehesse, 5, mond: öt millió forint kölcsönt vett fel a törlesztést bele számítva 5 százalékos kamatozása. Jövő évre pedig új meglepetés vár Karlsbad fürdővendégeire, mert szeptember 15-én kezdetik meg a lerombolandó régi színház helyén egy új díszes színház építése, melynek költségei 400.000 forintba vannak előirányozva és mely jövő évi május 15-én fog megnyitni. Említésre méltó épületek még a díszes Kurhaus, melynek emeleti termeiben hangversenyek és táncszínházok tartatnak, földszint pedig fürdők vannak, és a katonai Kurhaus, melynek egyik termében Kaulbach nagy képe van elhelyezve, mely Karlsbad felfedeztetését ábrázolja. A monda szerint IV. Károly császár e vidéken vadászott és az általa üldözött szarvas a szikláról a Sprudelba ugrott, a kutyák utánna, a forró víz az ebeket megviselte, és ez vezetett a forrás feltalálásához.

Karlsbadnak — az apróbelit nem számítva — tiz meleg gyógyforrása van, ezek közül legnevezetesebb a Sprudel, melynek karvastagságú sugara egy méternél magasabbra szökik fel és hőfoka 57 R; az itteni források percekint körülbelül 35 akó vizet szolgáltatnak, melyet az itt a fordítvány jövábán együtt levő 7—8000 beteg fogyaszt irvas és fürdők által és melynek nagy része a világ minden tájára szétküldetik, azelőtt 15—18 de sőt 30—40 pohár vizet kellett egy betegnek naponta fogyasztani, de most már csak 3—5 poharat rendelnek az orvosok, egykoron valami Rendenius nevű híres orvos azt is rendelte, hogy „et aqua thermalis preparati Klysteres“ a mi ha 57 hőfoku vízből történt — igen kellemes lehetett. — A víz elszállításának jogáért a bérlő Löbl Schottländer 80.000 frt évi bért fizet a városnak, azelőtt Mattoni birta hosszu ideig évi 40.000 forint bért.

Karlsbad gyógyforrásaihoz hasonló a világon nincsen, de látogatják is ezt a világot minden tájáról, feltalálható itt nemcsak Európának minden nemzete de sok amerikai is.

Karlsbadot évenként körülbelül 26—28.000 fürdővendég látogatja — az utazókat nem számítva, és ezek által fizetett gyógydíjakból (kurtaxe) 180.000 frt jövedelmet huz a város, a zenedij pedig körülbelül 90.000 frtot hoz be, melyből a zenekar díjaztatik 50 ember egyenként évi 800 frt fizetéssel. Az itt megforduló idegenek — úgy mondják — körülbelül 7 millió forintot hagynak Karlsbadban.

Magyar igen sok látogatja Karlsbadot, jelenleg a nálunk is ismertebb nevek közül itt vannak Molnár István volt személynök, B. Aczél Béla, Csetnovits Arsen — nejeikkel; két gr.: Eszterhazy Antal és Mihály, Kubicsa trencsenyi és Szmracsanyi arvamegyei főispánok, az öreg Dungeyrszky, Barich pénzügyigazgató, Nadasky kir. táblai bíró nevével, Popovits Pál pancsovai törvsz. bíró nevével, az ifju Jagodits, Szegő kir. ügyész, Botka Lajos, Bizek Cornél, Rothanyes zichyfalvi lelkész, és e hó 25. érkezik gr. Karacsanyi Guido. A napokban Albrecht főherceg ő Fensége is rövid látogatással szerencsételte Karlsbadot, az itt időző nápolyi volt királyt meglátogatandó.

Idegen notabilitásokból is sokan időznek itt, nevezetesen a zengi és körösi püspökök, külföldiekből pedig egy jó csomó excellentias úr de ezek a „Torontál“ olvasóit kevésbé érdeklendik.

És mostanra legyen elég, többet irni kura ellenes volna, Isten veled a viszontlátásig addig elmélkedj arról, hogy mikor fog az ivánsdi kút felett egy millió forintot képviselő oszlopos csarnok emelkedni és mikor lesz Mellenczének öt millió forint oly adósága mely a Russanda csinosítására fordítatott.

Torontáli.*

Dijzással egybekötött szarvasmarha- és sertésnyész-állat-vásár Budapesten,

1883. évi szeptember 22., 23. és 24-ik napjain.

I. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a szarvasmarha- és sertésnyész-állatok vásárlására érdekében Budapestben f. évi szeptember hó 22., 23. és 24. napjain szarvasmarha- és sertésnyész-állat-vásárt tart.

II. A vásár és kiállítás rendezésére egy vásárrendező-bizottság alakított, mely Budapestben, a Köztelken székel.

A vásár Budapesten, a fővárosi marhavasártéren tartatik.

III. A vásár szeptember hó 22., 23. és 24. napjain minden reggel 10 órakor kezdődik és délután 6 órakor végződik.

* Öszinte köszönet a tanuságos tudósításért. Szerk.

IV. A vásárra bocsátatnak a korra való tekintet nélkül:

- A) Szarvasmarha: bika, bikaborju, uszó, és uszóborjuk. I. Magyar. II. Nyugati fajtak.
- B) Sertés: kan, kocsa. I. Hazai II. Nyugati fajtak.

Magyarországi kiállítók által külföldről vett vagy külföldi tulajdonosok birtokában levő állatok is vásárra bocsátatnak, a díjakra azonban külföldön nevelt állatok csak az A) II. és a B) II. alatti csoportokban versenyezhetnek. Hízalt vagy tenyészképtelenné lett, vagy egyéb okból tenyésztési célokra már nem alkalmas állatok a vásárra nem bocsátatnak.

V. A vásárra a bejelentés a vásárrendező bizottság által szétküldött, illetőleg attól nyerhető bejelentési minták felhasználásával, két példányban, legkésőbb augusztus 27-ig beazórolag, a vásárrendező-bizottsághoz czimezve, a Köztelekre küldendő. Minden bejelentéshez a tenyészet egészségi állapotát igazoló egészségi bizonyítvány csatolandó.

Az állatok szállítására névze a vasutak kedvezményeket engedélyeztek. Az erre jogosító igazolványok a vásárrendező bizottság által a bejelentőknek megküldetnek.

VI. A bejelentett állatok szeptember hó 21-én estig okvetlenül beállítandók.

Az állatok Budapestre érkezése után azonnal a kiállító megterhelhetése nélkül újból állatorvosilag megvizsgáltatnak, s ha betegnek találtatnak, a budapesti állatorvosi tanintézetnek adatnak át orvosiát végett.

VII. Az állatokat a vásár utolsó napja, szeptember hó 24-én, délutánig a vásárról elvinni nem szabad.

VIII. Az állatok takarmányozásáról és ápolásáról a kiállítók gondoskodnak. Intézkedés történend a végre, hogy a szükséges takarmány és alomszalma mérsékelt s a vásártéren közteendő árakon, a vásártéren helyben kiszolgáltatassék.

IX. A vásárra hozott tenyészállatok állása felett azok ára is kiteendő, s az a bejelentési iven is megemlítendő, hogy az ár a katalógusba felvehető legyen.

X. A kitétt áron az állat az első jelentkező vevőnek mindenesetre eladandó és többé árverésre nem bocsátat.

XI. Ha valamely állat tényleg eladatott, a történet eladás a vásárrendező bizottságnak a helyszínen levő irodájában azonnal bejelentendő, s a vevő nevével együtt az állástáblán feljegyzendő.

XII. A vásár utolsó napja, szeptember hó 24-ike reggeli 10 óráig el nem kelt állatok, az nap árverezésre bocsátatnak. A kikiáltási ár a tulajdonos által határozatlik meg, mely ár azonban a bejelentett eladási árnál nagyobb nem lehet.

Ha a kikiáltási áron felül ígérnek, eladó tartozik az állatot átadni.

XIII. A jelesb állatok díjazása céljából az e célra felkért országos gazdasági egyesület közbejöttével két bírói bizottság alakítottik, egyik a szarvasmarhák, másik a sertések megbírálására.

XIV. Mindkét jury szeptember hó 22-én kezdi meg működését, és az nap be is fejezi — úgy, hogy szeptember hó 23-án reggel 10 órakor már a díjazott állatok állása felett a díjak jelezhetők legyenek.

XV. A díjazott állatok elővezetése mellett a díjak kihirdetése és kiszolgáltatása szept. hó 23-án déli 12 órakor történik.

XVI. A földmivelési miniszter által adományozott díjak a következő osztályokra tuzetnek ki.

A) Szarvasmarha.

I. Magyar fajta.	
Bika:	1. díj 100 db. 10 frkos arany.
	2. " 40 " 10 " "
	3. " 20 " 10 " "
Bikaborju:	1. " 10 " 10 " "
(1 éves korig)	2. " 5 " 10 " "
Tehén:	1. " 50 " 10 " "
	2. " 20 " 10 " "
	3. " 10 " 10 " "

II. Nyugati fajta.

Bika:	1. díj 80 db. 10 frkos arany.
	2. " 40 " 10 " "
	3. " 30 " 10 " "
	4. " 10 " 10 " "
Tehén:	1. " 50 " 10 " "
	2. " 20 " 10 " "
	3. " 10 " 10 " "
Bikaborju:	1. " 10 " 10 " "
	2. " 5 " 10 " "

b) Egyéb kulturfajtak és kereszteszek, 1 db. bikára 30 arany, 1 db. tehénre 20 arany.

B) Sertések.

I. Hazai kondor sertés.

a) szőke kan	1 díj 20	b) fekete kan	1 díj 20
	2 " 10		2 " 10
" kocsa	1 " 15	" kocsa	1 " 15
	2 " 8		2 " 8

II. Nyugati fajtak.

kan	1 díj 20	kocsa	1 díj 15
-----	----------	-------	----------

XVII. Valamennyi díj csupán abszolút becsű állatoknak adható ki.

XVIII. A pénzbeli díjak mellett oklevelek is adatnak, melyeken a jutalomdíj megemlítő van.

XIX. Pénzbeli díjakon kívül elismerő oklevelek adatnak.

XX. A vásár látogatása díjmentes. Kelt Budapestben, 1883. évi június hóban.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium.

A pé
vállal
számba
ragadt
felvirág
Eg
nyugdíj
kérdés
mint a
lalat és
viselői
gedetts
s munk
tapaszt
tézsmény
Pén
kozott m
alap ké
eredmén
alapot, s
sohasem
mert a
azon to
mény fe
A
zésével
a nyugdí
nagynak
Ha kevé
tartása s
mény;
ha épen
áll szem
oldotta
csékelye
Ha
sával P
támtant
lett, az
bizonyít
delkezik
ségei ell
Ez csak
állítható
a tömeg
nyesült e
tes dolog
mint vele
Oka
vény-vál
galom, m
egy „O
létesítési
Magyar
pénzinté
fogalják
leg bizo
mathe
tája egy
dolgozó
Üdve
vállalat
telle irán
„Magyar
mert ism
hivásánál
ket keze
korra, v
nyomor
való bizn
nem csu
ink és va
épen az
vagyonna
Üdve
részeny
tét“ és
hogy u
vényváll
oly intéz
czélozva,
végeredm
helyet fog
foglalni.

A pénzintézetek és részvény-vállalatok országos nyugdíj-egyesülete.

Magyarország pénzintézetei és részvény-vállalatai ma már nemzetgazdaságunk oly nagy számban fennálló tényezői, hogy meg kell ragadnunk minden momentumot, mely azok felvirágztatását és megszilárdítását célozza.

Egy ily fontos mozzanat azok tisztviselői nyugdíjaztatásának kérdése is. Fontos, mert e kérdés kihat ereje épen úgy a messze jövő, mint a jelené és mert egy intézet, egy vállalat első s legerősebb támasz-oszlopa a tisztviselői kar, melyet csak a jelenlegi megelégedettség és a jövőbeni bizalom képes szilárdra s munkaképessé tenni. — Ez pedig az eddigi tapasztalatok nyomán egyedül a nyugdíj-intézmény istápolásának kizárólagos joga.

Pénzintézeteink túlnyomó része foglalkozott már a maga körében létesítendő nyugdíj-alap kérdésével s ha azok egynehány vég-eredményül teremtett és dotál is egy nyugdíj-alapot, az, — eltekintve egy-két intézettől — sohasem fog rendelkezésének megfelelően, mert a dotatio csekélyisége mellett nincs meg azon tömeges egység, mely a nyugdíjintézmény feltétel alapját képezi.

A pénzintézetek, saját nyugdíj-alap képzésével három lehetőségnek mennek el: a nyugdíj-alap ugyanis annak idején kevésnek, nagyknak vagy épen elégségesnek bizonyulhat. Ha kevés, a folyó nyugdíjkötelezettségek betartása mellett meg lesz támadva az évi nyereség; ha nagy, meg van bővíthető a múlt; ha épen elégségesnek bizonyul, azon esettől áll szemben az intézet, hogy óriás tökével oldotta meg azon feladatot, melyet sokkal csekélyebb kiadással is megoldhatott volna.

Ha egy intézet nyugdíj-igények alapításával kötelezettségbe ment, azt be is kell hogy tartsa. Pedig az eddigi, a minden matematikai támpont nélkül önálló nyugdíjalap-képzés mellett, az azt létesítő intézet a legnagyobb bizonytalanságnak megy elébe, mert nem rendelkezik azon tömeggel, melylyel az eshetőségek elleni jövő-biztosítás elmélete leszámol. Ez csakis egy közös nyugdíjintézet körében állhat elő, mert csakis itt a tömörülésben, a tömegben, tehát a nagy számokban érvényesült a véletlen törvénye és válik természetes dologgá az, mi egyes elvont esetekben, mint véletlen közbejött esély szerepel.

Okadatolt tehát a pénzintézetek és részvény-vállalatok kebeléből kiindult azon mozgalom, mely a kölcsönös szövetkezés alapján egy „Országos nyugdíj-egyesület” kíván létesíteni, okadatolt már azon indokból is, mert Magyarország számban egezeret meghaladó pénzintézetei és részvény-vállalatai magukban foglalják azon tömeget, mely nemcsak erkölcsileg biztosítja annak léteit, hanem bírja azon matematikai alapot is, mely egyedül garantálja egy messze évekre kiható számitással dolgozó egységes nyugdíj-intézménynek.

Üdvözöljük a pénzintézetek és részvény-vállalatok e rendszeres nyugdíj-intézet létesítése iránt beindított mozgalmat, üdvözöljük a „Magyar országos bank részvény-társulatot”, mert ismét egy oly hazafias intézmény életre-hívásának állott élére, mely száz- és százereket kezelő pénzintézeti tisztviselőknél az aggkorra, vagy a véletlen esélyeiből származott nyomor és családtagjaiknak a véginség ellen való biztosításával oly lényt hozhat elő, mely nem csak humanitásként, hanem maiz intézeteink és vállalataink szempontjából — tekintettel épen az általuk kezelt óriási érték, mint köztalán — a legégetőbb szükség kifolyása is.

Üdvözöljük a „magyar pénzintézetek és részvényvállalatok országos nyugdíj-egyesületét” és azon reményünknek adunk kifejezést, hogy úgy a pénzintézetek, mint egyéb részvényvállalatok, csak sorakozni fognak tudni oly intézmény zászlója alá, mely önjavukat célozva, messze jövőbe kiható számitása s végeredményével morális tekintetektől is méltó helyet fog közgazdasági intézményeink sorában foglalni.

HIRHARANG.

*** A király alsómagyarországi útja,** mint Temesvárról jelentik, ősszel csakugyan megvalósul. Ő felsége első sorban a romjából kiemelkedett Szeged várost tekinti meg s onnan Temesvárra utazik az ottani nagy hadgyakorlatra. Temesvárról nagy csapat-összevonás lesz. Az Aradon, Nagy-Becskereken, Fehérlételeken állomásozó összes gyalogság, lovasság és tüzérség részt vesz a gyakorlatokban.

*** Gerőfi színigazgató** a napokban itt járt s úgy látszik, hogy jövő hó kezdéssel megis kezdendi előadásait a Róza Ferencz ur által a Bega parton építendő arenában, a melynél a munkák javában folynak.

*** Neumann Sami daltársulata** ugyancsak mulattatja a Pest városánál napról napra tömegesebben megjelenő publikumot. A társulat a minőségében első rangú és változatos programja kielégíti minden jelenlevőt.

*** Országos vásár.** N.-Becskereken a legközelebbi országos vásár f. évi augusztus hó 9., 10., 11. és 12-én fog megtartani.

*** Kossuth a magyar klérusról.** Az irók és művészek társulatának kirándulásán a budapesti kegyes tanítórendi főgymnásium tanári karának két tagja Merényi és Rappensberger is részt vett. A bemutatásnál Kossuth igen barátságosan fogadta annak a derék szerzetes rendnek tagjait, melynek első gimnásialis oktatását köszöni. Az esté-

lyen a két szerzetes, paphoz illő szerénység-gel vonult vissza különben is sokakat bantott a feltűnési viselkedés. Kossuth azonban magához hivatva őket és Lajos fiának következő szavak kíséretében mutatta be: „E derék szerzetesek rendjének köszönöm első gimnásialis képzésemet. Mindig halával emlékeztem rájuk”. A társalgás folyamában pedig ezeket mondta: „A magyar és olasz papság közt azt a különbséget tapasztaltam, hogy míg az olasz pap pusztán csak jó pap, addig a magyar pap egyszersmind jó hazafi is.

*** A magyarországi tanítók árva-háza ügyében** jelentik, hogy az árplők már meghatározták a 8000 forintot. Az illető bizottság elhatározta, hogy felhívást fog kibocsátani egy a tanítókhoz, mint az ország összes lakosságához az árva-ház ügyének gyámoltatása végett, a közoktatásiügyi miniszter pedig küldetésileg fogja felkérni, hogy mint az Eötvös-alapot úgy az árva-házat is részesítse évenként államszegélyben.

*** Rendkívül heves égiháboru** dühöngött vasárnap éjjel Arad felett. Sokáig dörgött az ég s a villám három ízben csapott le a város területén, kétszer a magyar-utczában. A villám sehol se gyújtott a Kossuth- és magyar-utczák sarkán levő Fischl-házban azonban egy szobát — a hová becsapott — összeviszta rombolta. Szerencsére senki sem volt a szobában s így a villámcsapás ház lakóinak az idejéig kivál más bajuk nem történt. Az égiháboruval jég is jött, ez azonban nem tartott sokáig s valószínűleg nagyobb károkat nem okozott. Annál több kárt okozott a szélvész, mely a mezőn levő kereszteteket sok helyen annyira szétszórta, hogy alig lehet összeszedni.

*** Halál légyecsapás következtében.** Általános kínos feltűnést kelt Aradon Pollák Salamon fiatal kereskedőnek, cs. kir. tartalékos hadnagyának szomorú elhunytja. Pollák egy légyecsapásnak lett áldozata. Éjjel ugyanis nyitott ablak mellett aludt s egy lábán volt felkapart patlanást megcsipített egy az ablakon beszállott dongó légy, mely mint az orvosok konstatálták hullámterget viit a testbe. Az eleintén figyelembe sem vett kis patlanás egy heti szenvedés után megölte a 26 éves erőteljes fiatal férfit.

*** Elkobzott antisemita lap.** Mint a „L'Antisemitique” című parisi újság legújabb száma jelenti, e lap egyik Triestbe járó példányát az osztrák határon elkobozták. Az „Antisemitique” ennél fogva kijelenti, hogy ezentul Ausztriába boríték alatt küldi szét számait.

*** Magyarországi szent Erzsébet.** Eisenachban már 39'000 markot gyűjtöttek egy templomra, melyet magyarországi szent Erzsébet tiszteletére fognak építeni. Az említett összegben kívül 18,000 mark külön alap áll rendelkezésre, de még körülbelül ennek négyszerese szükséges. A gyűjtést dr. Konyvszki kanonok vezeti.

*** Opera énekes munkások.** Míut a Délmagyarországi Lapokban olvassuk, a lugosi munkások dalegylete még e hónapban előadja a Mártha operát.

*** Késő szerencse.** Hetven évvel ezelőtt egy Elias M. nevű ember vándorolt ki Kosirból Amerikába, s azóta híret sem hallották. Nyolcz nappal ezelőtt az említettnek egy Prágában lakó 89 éves fivérét értesítette az amerikai konzulatus, hogy Elias M. Chicagóban végrendelet és család hátrahagyása nélkül meghalt; ennél fogva fivéréi, mint törvényes örökösei, vegyék át az őket megillető mintegy 800.000 dollárt levő örökségüket. A örökösödésre most az elhunytak három életben lévő fivére jelentkezni. Az egyik örökös, a ki most 89 éves, eddig a legnagyobb nyomorban élt.

*** A gabona vízfelszívóképessége.** Újabb időben azok, akik az amerikai konkurencziát mint a legborzasztóbb rémet szeretik minduntalan emlegetni, azt állították, hogy a szaraz gabona 10—15 napig tengeren szállitva, annyi nedvességet vesz magába a levegőtől, hogy az így szárazuló suly szaporulat teljesen fedezi a szállítás költségeit. A kaliforniai gazdasági Collegium érdemesnek tartotta a kérdéssel behatóan foglalkozni és csakugyan azt találta, hogy az így előállt sulykülönbség igen tetemes. Így például nedves levegőben a szaraz buza 24 óra alatt 245%, 15 nap alatt 606% árpa 24 „ „ 145%, 15 „ „ 700% zab 24 „ „ 279%, 15 „ „ 770% sulynövekedést mutatott.

*** Villamos vízi jármű.** A Thomsen Tuplee és Grenvich közt kedden próbát tartottak egy villamos csövel hajtott villamos járművel. A hajó mintegy 40 láb hosszú és Poplárban készült galvanizált aczélból. A mozgató erőt dynamo közvetíti, mely a hajó hátsó részéhez van erősítve. A villamosagot Faure Sellen-Volkmar-féle akkumulátorok idézik elő, ezek is a hajó hátsó részében foglalnak helyet. Az akkumulátorok segítségével annyi rohamosságot lehet kifejteni, amennyi gyors menet mellett 6 órai utra elegendő, közepes-erő gyorsaság mellett hosszabb utat is meg lehet tenni. A közönséges hajókon a gépezet a legnagyobb és a legjobb helyet foglalja el, míg a villamos hajónál csak a kormányzó-készülék látható. Egy ember kormányozza az egész hajót, melyre 40 személy fért. A hajó nagy gyorsasággal siklott tova a vizen, az emberek csodálkozza kiáltottak fel: „Hol a kémény és a füst!” Mintegy háromnegyed óra alatt érkezett Greenwichebe. A mérnökök különösen hadászati célra tartják alkalmasnak

a villamos hajtó erőt, mert nem csinál semmi szesz s mindjárt utra készen áll ha az akkumulátorokat megtöltik. A próba minden tekintetben sikerültnek mondható.

*** A holttestégetés kérdése Görzben.** Görzből írják: A városi tanács legutóbbi ülésében elfogadták azt az indítványt, hogy az itteni temetőben a holttestek elégetésére alkalmas kemenczét készítsenek. Az erre vonatkozólag a városi képviselőhez intézett kérvényt majd nem valamennyi orvos és számos polgár aláírta. Az indítvány ellen csak monsignore Valussi birodalmi gyűlési képviselő szavalt fel. Most csak arra kíváncsiak, vajon a hatóságok lehetséges-e lesz-e ennek az egészségügyi szempontból annyira fontos határozatnak keresztelvetelét.

*** Sörivóknak.** „Nem elég a jó sört csak széjjelkúldeni a világra; a vendéglősöknek és ivó uraknak értenők kellene a sörrel való bánásmóddal. De mit tapasztalunk? Azt, hogy a vendéglősök 1/10-de nem tudja kezelni, kimérni a sört, az ivó urak 9/10-de pedig nem tud inni. A sörnek egész addig, míg az ivó ajkához nem ér, szénsava teljes mennyiségét meg kell őriznie. Csak a szénsav adja meg a sör zamátát. Ha ferde kezelést folytat elveszti szénsavát, ize kellemetlen, rossz lesz s így megfekszi a gyomort, mind az ólom, és egyéb bajokat is okoz. Többszörös átöntés következtében is ellian a szénsav, sőt a meleg is ugyanezt eredményezi. Tehát a szabályok ezek: 1. A mennyire lehet, meg kell akadályozni a sör érinkezését a levegővel s kerülni a felmelegítést. 2. A serős poharat, ha töltünk bele, egészen a hordó csapja alá kell tartani, úgy hogy ne igen sok levegő legyen a pohár és a csap között s egészen a füle alatt kell megfogni. A legtöbb ivó azt hiszi, hogy akkor jó a sör, ha nagyon habzik. Ivó és vendéglős ilyenkor meglehetősen bólingatnak rá: „ez ám csak a sör!” A sör-szakértő azonban azt mondja rá: „ez nem sör!”

Közigazgatási bizottság.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának 1883. évi július hó 16-án tartott rendes havi ülésén előadott ügyek tárgysorozata: (Folytatás.)

Közüktatási ügyek.

Az 1883-84. tanévi tankötelesek összeírása tárgyában. — Kiadatik a szolgabírók s nagy-beckerek polgármesternek. Lebanovits István, módosi kerületi szolgabíró jelentése több községi bírora a mulasztó szülők meg nem büntetése tárgyában kirótt pénzbírság tárgyában. — Szolgabírói határozat helyben hagyatik. Delmániek Imre eseneji szolgabíró jelentése a gyertyamosi községi iskolaszék választása tárgyában. — A felebbezés elutasításával, a választás jóváhagyatik. Nikolics Bogdán, perjámosi szolgabíró jelentése Perjámos községében felállítandó ipariskola tárgyában. — Kiadatik az alispánnak. Hertelendy Gyula, mint a náköfalvai községi iskola építése ügyében kiküldött bizottság elnöke jelentése. — Panaszosok kérelmükkel elutasítottak. A csöszteleki községi iskolaszék beadványa, melyben két tanító ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri. — Nem tárgyalattott. Kamenszky György alibunári szolgabíró jelentése mult évben Petrovosszéllő községében a román tanítók által tartott gyűlésre vonatkozólag. — Kiadatik az antalfalvi szolgabíróknak. Az ivándai községi iskola 1881-82. tanévi felülvizsgált iskolai számadása tárgyában. — Nem tárgyalattott. A lovárdai községi iskola 1878-79. évi felülvizsgált iskolai számadása tárgyában. — Megörézés végett az irattárba elhelyezendő. Tanfelügyelői félévi jelentés. — Tudomásul vétetik s a n. m. kir. vallas s közoktatási ministeriumhoz felterjesztetni rendeltetik.

Közmunka és közlekedési ügyek.

Zombolyai szolgabíró betérjeszti Osztern községének egy pósthivatal felállításának engedélyezése iránt beadott kérvényét. — 1876. sz. a. elintéztést nyervén oda csatolandó. Megyei alispáni hivatal betérjeszti a Páderől Karlovára vezető út helyreállítása tárgyában hozott határozatát az ellen beadott észrevételek felülvizsgálás végett. — Az alispáni határozat helyben hagyatik. Közmunka és közlekedési m. kir. ministerium f. évi 19363. sz. körrendelete, mely szerint azon esetekben, midőn valamely hozott határozat ellen felfolyamodás adatik be, jövőben a felterjesztő jelentésében a felfolyamodásban elősorolt indokra részletesen ki kell terjeszkedni, és a szükséghez képest egyidejűleg a felvilágítások is megadandók. — Tudomásul vétetik. Alispáni hivatal 12710. sz. a. betérjeszti Karlova község felebbezését a 6339. ex 1883. számú alispáni határozat ellen. — Felebbezés elutasittatik. Bánlaki szolgabíró betérjeszti a delta-partosi uton levő szökai hid valamint a dolác-bánlaki uton levő 3 hid tárgyában megtartott csoportosítási tárgyalás alkalmával felvetett jézgókonyvet. — A betérjesztett egyezségi jézgókonyv tudomásul vétetik. Temesvári m. kir. póstaigazgatóság 7223. számú jelentése egy m. kir. pósthivatalnak Osztern községben leendő felállítás tárgyában. — Határozattott, hogy a bizottság a pósthivatalnak felállításához hozzájárul s a temesvári póstaigazgatóságot az ügynek előmozdítására felkéri.

Közmunka és közlekedési m. kir. ministerium f. é 10353. sz. intézménye gőzkazának, gőzgépek kezelésével, valamint a gőzhajóképek és mozdonyok vezetésével megbízott egyének által letendő vizsgák megkönnyítése tekintetéből új vizsgabizottságok felállítás tárgyában. — Tudomásul vétetik, s valamennyi szolgabíróval valamint Nagy-Becskerek város polgármesterével közöltetni rendeltetik. Bánát-újfalvi község kérvénye a határon keresztül vonuló államutat szegélyező fasornak a község birtokába való visszaadása iránt. — Bánát-Újfalu község kérvényének hely adatik.

Török-kánizsai szolgabíró jelentése a vizalatti távirduhuzal megrongálása tárgyában. — A huzal kijavítása végett felterjesztés intézendő, a n. m. kir. közm. s közlekedési ministeriumhoz. Az 1883. évi első félévi jelentése az állam és ország utak állapotáról és pósta és távirdu ügyekben szóló félévi jelentése. — Tudomásul vétetik, s a n. m. kir. belügyministeriumhoz felterjesztetni rendeltetik.

Egészségi ügyek.

A megyei főorvos I. félévi jelentése. — Tudomásul vétetik s felterjesztetni rendeltetik. Megyei főorvos jelentése a megye déli részében előforduló köthártya lobról. — Tudomásul vétetik, s az ajánlott szemészeti ambulanciák felállítására végett felterjesztetni rendeltetik.

Börtön ügyek.

Kir. ügyész félévi jelentése. — Tudomásul vétetik s a n. m. kir. igazságügyministeriumnak felterjesztetni rendeltetik. Tallian Béla alispán úr jelentése a nagy-beckerek kir. törvényszéki börtönök megvizsgálása tárgyában. — Tudomásul vétetik s egyben a börtönököt szaporítása végett a n. m. kir. igazságügyministerium megkerestetik. (Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A torontálmegyei takaré- és hitelbank 1883. június havi forgalom kimutatása

I. Takarékpénztári betételek frt kr.	
állása 1883. május végével	319150 34
betételek június hóban	22713 11
összesen	341863 45
visszafejtések június hóban	17964 37
állása június végével	323899 08

II. Betéti levelek

állása május végével	2500 —
betételek június hóban	3000 —
állása június végével	5500 —

III. Folyó számlai üzlet

tevéleges egyenleg május végével	27447 04
kiadások június hóban	29208 45
összesen	56655 49
bevételeztetett június hóban	25367 17
tevéleges egyenleg június végével	31288 32

IV. Leszámitolási üzlet

a) bankváltók	
a tárcza állása május végével	373861 81
leszámitoltott június hóban	133389 51
összesen	507251 32
visszafejtetett június hóban	81741 19
a tárcza állása június végével	425510 13

b) hitelegyleti váltók

a tárcza állása május végével	6800 —
leszámitoltott június hóban	270 —
összesen	7070 —
visszafejtetett június hóban	315 —
a tárcza állása június végével	6755 —

V. Előlegezések

értékpapirokra	
állása május végével	13611 —
kiadott előlegek június hóban	120 —
összesen	13731 —
visszafejtett előlegek június hóban	275 —
állása június végével	13456 —

VI. Ingatlan kölcsönök

állása május végével	14269 —
visszafejtések június hóban	248 —
állása június végével	14266 52

VII. Pénz-forgalom

készpénz egyenleg május végével	11189 50
bevételek június hóban	31824 25
összesen	32943 75
kiadott június hóban	321783 23
egyenleg június végével	7650 47

APRÓSÁGOK.

(A kis kedves fu.) Asszonygás: (az udvaron végimentében a cselédekhez) Kergessétek pokolba ezeket a libákat, úgy a sarkamba vannak, mind letépik a ruhámat.

Kis fiu: Azért mennek utánad mamám, mert azt hiszik, hogy te vagy az anyjuk!

(A római számok.) Na Gyulácska, ismered-e már a római számokat? — Kérdi a nagybáci. — Igenis ismerem! — felelt Gyulácska. — Hát hogy mondd ki ezt: MDCXVIII? — Ezt?... hát... medvezukor.

(Gyermeki natság.) A mai világban senki sem elégszik meg helyzetével, s így az anyák sem tanítják többé gyermekeiket magok, hanem nevelőintézetekbe adják. Egy ily leányka új divatu munkát látott az intézetben, mely himzésből állott lészörre fűzőt gyöngyökkel. Haza térvén nagy örömmel szóla atyjához: „Kedves papa, adj csak szakálából néhány szál lészört s majd meglátod, mily szép valamit csinálk nek azzal.”

(Cserébe nevelik.) Hát ez miféle csalogán nálad? Kérdi az sz—i pap egyik barátjától, kinél egy vészon-pipa pófajú sváb gyereket látott. Szja barátom — szólt a kérdett — cserébe van nálam, két taxii kutyát adtam érte nevelésbe.

(Kik a legjobb férjek?) Ugyan kedves papám! — kérdi a nevelőből haza került kisasszonyka az apát — mond meg nekem igazán, hogy békés boldog házasságban éltek ti mindig a mamával? Minden bizonylan kedves kis lányom. De mi oknál fogva kérdezt te ezt?

Hát csak mert a mama mindig azt tanácsolja nekem, hogy csak ostoba együgyű embert válasszak férjül, mivel hogy az olyanok a legjobb házastársak.

(Orrpirosító bor.) A kis Adél egy pohár borba mártogat valami ruhafélt. — Mit csinálz kicsikém? Kérdi a belépő papa. — Festek atyuskám! a babám kötényét festem vörösré.

— Borral? hisz borral nem lehet festeni. — De igen, nem hallott, sokszor mondotta már a mama, hogy a te orrodat is a bor festette vörösré.

Felolós szerkesztő: Lauka Gusztáv.

6342. sz. ki. 1883. (234-1.1)

Árverési hirdetés.

Nagy-Becskerek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, miszerint 1883. évi **augusztus** hó 30-án, délelőtt 9 órakor, a II. tanácsnok irodájában a bega csatornán az usztava, egy a téglá égető gép kemenczének, mint szintén a muzslyán a Sarits-fele szőlőnek átellenében alkalmazandó esolnak átjárás a legtöbbet ígérőnek három egymás után következő évekre árverés útján bérbe adatni fog.

Melyre a vállalkozni kívánók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket a kiszabott hivatalos órákban Zachariás József, vár. tanácsnoknál megtekinthetik. N.-Becskereken, 1883. évi július hó 23-án.

Kulifay Lajos,
polgárnagy.

6343. és 6345. sz. ki. 1883. (235-3.1)

Árverési hirdetés.

N.-Becskerek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, hogy a községi iskola alap tulajdonát képező és az oppovai városnegyed oldalán fekvő, 10 hold 1554 []-ölnyi egy a német negyed oldalán fekvő 8 hold 689 []-ölnyi szántóföld a f. évi **augusztus** hó 30-án, délelőtt 9 órakor, a városházi épület nagy termében tartandó nyilvános árverésen 6 egymásután következő évre legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fog.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt az árverés napjáig a II. tanácsnoki irodában naponta megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, 1883. évi július hó 23-án.

Kulifay Lajos,
polgárnagy.

6148. sz. ki. 1883. (231-2.1)

Árlejtési hirdetés.

Mellyel N.-Becskerek város tanácsa részéről ezennel közzététetik, hogy a magas kincstár tulajdonát képező a város által bérbevett helybeli színházépület átalakítása feletti összes munkálatok az 1883. évi **augusztus** hó 5-én, délelőtt 9 órakor, a városházi épület nagy termében tartandó árlejtésen legjutányosabban vállalkozónak kiadatni fognak, melyre árlejtésni szándékozók a kikiáltási árul szolgáló 25.000 frinyi összeg utáni 5% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árlejtési feltételek az árlejtés napjáig a hivatalos órák alatt a II. tanácsnoki irodában naponta megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, 1883. évi július hó 17-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

6147. sz. ki. 1883. (230-2.1)

Árverési hirdetés.

Nagy-Becskerek város tanácsa részéről közzé tétetik, miszerint a város tulajdonát képező, Amerika város negyedben közvetlen a kishíd mellett fekvő, ugynevezett kamarális koresma 1883. évi november hó 1-től számítva három egymásutáni évre 1883. é. **augusztus** hó 3-án, délelőtt 9 órakor, a városházi épület nagy termében tartandó nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fog.

Arverelni szándékozók a kikiáltási árul szolgáló 2000 frinyi összeg 10%-os bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek az árverés napjáig a hivatalos órákban a II. tanácsnoki irodában naponta megtekinthetők.

Kelt N.-Becskereken, 1883. évi július 18-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

2870. sz. tkvi 1883. (228-1.1)

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A módosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szavkov Laza végrehajlatónak, Mandits Zsiva örököse Mandits Mária végrehajlatást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajlati ügyében a módosi kir. bíróság területén lévő, N.-Gaj község 257. számú tjkvben A. I. alatt felvett, 232. összeírású számú beltelkes egész házra, beleértve végrehajlat alatt nem álló tulajdonos társak kiskoru Mandits Iván, Krisztina, Lázár és György felerésznyi jutalékát is az 1881. é. LX. törv. cz. 155. §-ának, d) pontja alapján — 320 frt, valamint a 926., 1044., 1541., 1642. és 1913. hr. számú fel urb. telek két harmadából Mandits Zsivát megillető felerésznyi jutalékra 1020 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi **augusztus** hó 2-ik napján, délelötti 10 órakor, ezen telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10%-át, vagyis 32 frt és 102 frt készpénzben, vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékpénzes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Módoson, 1883. évi május hó 25-ik napján.

A módosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetés. (223-2.2)

A „nagy-becskereki önk. tűzoltó egyesület“ részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a megye tulajdonát képezelt és az egyesület kezelésére bízott, jelenleg azonban az egyesület kizárólagos tulajdonát képező, régebb szerkesztetű ugyan, de hasznavehető tűzifecskendő a raktári helyiségek szűk volta miatt olesón eladatni fog.

Felhivatnak ennél fogva az összes megyebeli községek előljárái, kik ezen fecskendőt megvenni óhajtják, miszerint ebbeli szándékaikat az egyesület elnökségénél bejelentik.

Az eladandó fecskendő az egyesületi raktárban mindenkor megtekinthető.

Kelt N.-Becskereken, 1883. évi július hó 10-én.

Schneider József, egyleti titkar.
Kulifay Lajos, egyleti elnök.

Hirdetés. (220-3.2)

126. számhoz egy. 1883. **Hirdetés.** (220-3.2)

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 103. és következő §§-ainak intézkedéseire képest ezennel közhírré tétetik, miszerint N.-Becskerek városának képviselő testülete, a f. évi július hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlésében 126. sz. a. hozott határozatával elhatározta, hogy a magyar kir. kincstartól bérbe vett helybeli színházi épületnek átalakítására szükséges költségek fedezése czéljából egy 25000 frinyi kölcsönt felveendő; a mi azzal tétetik közhírré, hogy a fenti számú határozat csakis a folyó évi **július** hó 8-ától számítandó 30 nap mulva fog jóváhagyás végett Torontálmegye törvényhatósági bizottságához felterjesztetni s hogy az ezen határozat ellen netán érvényesítendő felfolyamodványok, a fenti határidőn belül a városi tanácsnál nyújtandók be.

Az ide vonatkozó határozat, valamint az ez ügyre vonatkozó összes iratok a városi tanácsnál mindenki által megtekinthetők.

N.-Becskereken, 1883. évi július hó 13-án.

Kulifay Lajos,
polgárnagy.

Üzleti tudósítás.

Alázattal alólírott ezennel tudomásra hozza, hogy ő az elhunyt atyja után átvett

puskaműves-üzletet

egy új, egyes művezetével Bécsből, aki különösen a **Le-faucheux-** és **Chassepot-tegyverek,** valamint a **varrógépek és technikus szerszámok** kijavításában jár-tas — ellátta.

És minekutána ő ezt a n. é. község becses tudomására hozza, ajánlja magát számos megrendeléseknek és kezeskedik solid munka, olesó és gyors szolgáltatást.

Alázattal

Roll Mária.

Lakik Kellner-fele házban, Zápolya-utca, néhai Karátsonyi-fele ház mellett, a zardai iskola közepében. (225-3.2)

HERZ ÁRMIN
Budapest, V. Béla-utca 2. sz.
Ejálom a magas Ubraagoknak, fölbütkösök és keskedőknek az aratás, valamint minden idegyre gazdagon felszerelt raktáromat
disznósir és szalonna neműekben
mlyenek: pörkölt- és fehér tábla-szalonna, paprikás- és kenyér-szalonna.
Megrendeléseket legjutányosabb napi áron és legpontosabban végzek; ágyegyzékkel szivesen rendelkezésre állók. (217-3.3)

Kellner Ferencz
valamennyi gazdasági gépek, különösen:
gőzcséplőgépek, járgányok, trieurök, rosták stb.

GYÁRI RAKTÁRA
a t. gazdaközönségnek legmelegebben ajánltatik.

A jótállási kötelezettség, minden gép kitünő s tartós szerkezeteert s kiváló munkaképességeert szivesen elvállaltatik. Eladás gyári áruk és könnyű fizetési feltételek mellett.

GÉPRAKTAR:
lemezvári ut
Nagy-Becskereken.

ÜZLETHELYISÉG:
„Az arany vakaróhoz“,
Hungady- (fő-) utca
Nagy-Becskereken.

(168-12.9)

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 -ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Amohai ÁGNES-forrás
hazánk egyik legszénsavdúsabb

savanyuvize
kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.
m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erszébettéren.
Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

(11-12.11) Nagy-Becskereken Haidegger Ödön urnál.

1881 -ik évben 295.000 palack, 1882 -ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Melléklet a „Torontai“ 1883. évi 30-ik számához.

1791. sz. ex 1883.

(233—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Monin Jéca, szerb-íttebei lakos végrehajthatónak, Bolorin Szava, szinte szerb-íttebei lakos végrehajtást szenvedő elleni 80 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-becskereki kir. törvényszék területén lévő, Szerb-Ittebe községben fekvő, az 540. sz. tjkben A. I. (1003., 1004.) részlet- és 521. öszszesírási számok alatt foglalt ház és belteleknek felére 90 forint 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi **augusztus** hó 16-ik napján, délelőtt 10 órakor, Szerb-Ittebe község házával megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók, végrehajtható kivételével, tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át, vagyis 9 frt 5 krt középszenben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. k. m. kir. igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1883. évi márczius 21-én tartott ülésében.

1683. sz. 1883.

(236—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tröslov Tosa, beodrai lakos végrehajthatónak, Marstsvetszky Sándor, recte Alexa, szinte beodrai lakos végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-becskereki kir. tszék területén lévő, Beodra községben fekvő a 487. sz. tjkjyben A. I. (986., 987.) részlet számok alatt foglalt, az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a d) pontja alapján egész házra 175 frtban, valamint az ugyanott 1503., 1624., 2746. és 2925. r. sz. a. foglalt, 299 frtra becsült negyed urb. telek felének ötödészeire ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi **augusztus** hó 25-ik napján, délelőtt 10 órakor, Beodra község házával megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók, tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át, vagyis 17 frt 50 krt, illetve 19 forintot,

2 forint 50 krt és 8 forint 40 krt középszenben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet, 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki kir. e. f. törvényszék, telekkönyvi osztályának 1883. évi márcz. 14-ik napján tartott ülésében.

4144. sz. 1883.

(227—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Martin György jogutódjai kérelmére, késedelmes fizető vevő Martin Damjan ellen a visszarverés n.-becskereki kir. törvényszék területén lévő, Kis-Torak községi 454. sz. tjkjyben A. I. 734., 735. részlet- és 302. öszszesírási számok alatt foglalt üres házhelynek 27 forintban, az ugyanott 984. r. sz. a. foglalt pótkertnek 66 frtra és az ugyanott A. f. 2899. r. szám alatt foglalt szorgalmi földnek 56 frtra becsült felerészeire és az ugyanott A. I. 1436., 1658., 1812., 1955., 2254., 2549., 2693. ér 2975. részlet számok alatt foglalt 816 frtra becsült nyolczad urbéri telekre elrendeltetett és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi **augusztus** hó 17-ik napján, délelőtt 10 órakor, Kis-Torak község házával megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át, vagyis 2 frt 70 kr., illetve 6 frt 60 kr., 5 frt 60 kr. és 81 forint 60 kr. középszenben vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1883. évi június 9-ik napján tartott ülésében.

2047. sz. kig. 1883.

(219—3.2)

Pályázat.

Szaravolla községben megüresedett s évi 400 forint fizetés, 60 frt utiatalány, 60 p. m. természetben kiszolgáltató buza vagy ennek folyó értéke, egy 800 □-ölyni

pótkertnek hasznélvezete, szabad lakás és magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak és illetve fizetéssel javadalmazott községjegyzői állomásnak választás utján leendő betöltésére határidőül f. évi **augusztus** hó 16-ik napjának, délelőtt 9 órája, Szaravolla község házával ezennel kiütelik.

Felhivatnak tehát az ezen állomásra pályázók, mikép tekintettel az 1883. évi I. törv. cz. 6. §-ára, és az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 75. §§-ai értelmében felszerelt kérvényeiket, melyekben a hivatalos magyar nyelven kívül még a német, szerb és román nyelvek bírása is okmányilag igazolandó — a választást megelőző napig nálam benyújtásák.

Kelt Perjámoson, 1883. július 11-én.

Nikolits Bogdán,
szolgabíró.**Árverési hirdetmény.**

Az alólított község elöljárósága részéről ezennel közhírré ütetik, hogy folyó évi **augusztus** hó 19-én, délutáni 3 órakor, a községi irodában, a község tulajdonához tartozó italméresi regale jog 1883. évi november hó 1-től három egymás után következő évekre tartandó szóbeli árverés utján haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 1800 frt o. é.
Minden árverelő tartozik az árverés megkezdése előtt bánatpénz fejében 10% középszenben vagy állampapirokban letenni.

Az árverési feltételek a községi irodában minden nap betekintheők.

Kelt Katalinfalván, 1883. évi július hó 20-án.

Bubalovits János, Peitz József,
h. jegyző. (232—3.1) községi bíró.**Picitations-Kundmachung.**

Von Seite der gefertigten Gemeindevorsteherung wird hiermit kundgemacht, daß am **19. August** l. J., 3 Uhr Nachmittags, in der Gemeinde Katalinfalva, daß, der Gemeinde eigenthümlich angehörige Schant-Regalrecht vom 1. November l. J. auf drei nacheinander folgende Jahren im mündlichen Picitationswege verpachtet werden wird.

Anrufungspreis ist 1800 fl.

Jeder Collicitant hat vor Beginn der Picitation 10% Reugeld in baarem Gelde oder Staatspapieren zu erlegen.

Die Picitations-Bedingnisse können täglich in der Gemeinde-Kanzlei eingesehen werden.

Sig. Katalinfalva, am 20. Juli 1883.

Johann Bubalovits, Josef Peitz,
jubf. Notär. Richter.

lamennyien virágzó volt. Csak a legújabb Fulop személyes támogatása következtében a drámai előadások kedvelése még inkább növekszik. Nemcsak számos nézőlért emelnek Madridban, hanem sok faluban is ednek elő vigjátékokat. Daczára az előadások fényűző kiállításának, melyet az udvar támogat és a pompának, melyet a végből fejtenek ki, hogy a királyi kegyet viszonozzák, a színház sohasem szakít végleg népies eredetével. Ezentúl is a nép szolgálatja a közönség zömét

dettől fogva költői zománcot kapott. Megszokta, hogy az életet ríkió színekkel és oly csapongó képzelettel fesse, mely a nép érzelmei élénkségének megfelelően. Jóllehet egyaránt fordult a néphez és nagy urakhoz, csaknem soha sem laposodott el és nem lett közönséges; a közönség érzelmeivel való szövetkezése mindig a költészet birodalmába tartotta és megszoktatta, hogy versben beszéljen. Népies és költői népnek szánva, a spa-

szel legáltalánosabb érzelmei tatabator e színpadon, ép úgy mint a világ bármelyik színpadján; csak hogy itt spanyol színben jelennek meg. A szerelem, a féltékenység, az odaadás nem kizárólagosan Spanyolország tulajdona; másutt is föllelhetők, de sehol sem fejezik ki egyformán. A spanyol szerelem általában fiatal, költői, telve kellem- és szellemmel. A nő nem játsza azt a szenvedő és szenvedőlegess szerepet, melyet igen gyakran

napok mámorát követi és mely ezennel a nő emlékére jön, látja. Hermione csak Pyrrhus hűtlenségére s a fájdalomra gondol, hogy egy vetélytársért elhagyott. Különös a spanyol féltékenység azon vonása, mely ugyan ezen érzellem festésében másutt nem fordul elő, hogy a féltékeny többet gondol becsületes mint szerelmével. (Vége köv.)

*) Racine tragédiáinak főszereplői

6342. sz. ki. 1883.

(234-1.1)

Árverési hirdetés.

Nagy-Becskerek város tanácsa részéről ezennel köz-
hírré tételik, miszerint 1883. évi **augusztus** hó **30-án**,
délután 9 órakor, a II. tanácsnok irodájában a bega csa-
tornán az usztava, egy a téglá égető gép kemenczének,
mint szintén a muzslyán a Sarits-féle szőlőnek átellené-
ben alkalmazandó csolnak atjárás a legtöbbit igérőnek
három egymás után következő évekre árverés útján bérbe

Hirdetmény.

(223-2.2)

A „nagy-becskerei önk. tűzoltó egyesület“ részéről
ezennel közhírré tételik, miszerint a megye tulajdonát
képezett és az egyesület kezelésére bízott, jelenleg azonban
az egyesület kizárólagos tulajdonát képező, régebb szerke-
zetű ugyan, de hasznavehető tűzfecskendő a raktári
helyiségek szűk volta miatt olesón eladatni fog.

Felhívtnak ennél fogva az összes megyebeli közsé-
gek előljárói, kik ezen fecskendőt megvenni óhajtlák, mi-

Üzleti tudósítás.

Alázattal alólírott ezennel tudomásra hozza, hogy ő
az elhunyt atyja után átvett

puskaműves-üzletet

egy új, egyes művezetével Bécsből, aki különösen a Le-
faucheux- és Chassepot-fegyverek, valamint a var-

4100. sz. ki. 1883.

Pályázat.

(224-3.2)

Dolova községében az orvosi állomás leköszönés
folytán megüresedvén, ezen állomás betöltése végett a
pályázat ezennel kiíratik, a választás f. évi **augusztus**
hó **7-ik** napjának, reggeli 10 órára, Dolova község-
házánál kitűzetik.

Az állomással egybekötött járandóságok következők:
Fizetés 500 forint, szabad lakás, 4 hold földnek ingye-
nes hasznélvezete, 20 kr. nappali és 30 kr. éjjeli látó-
gatási díj.

Köteleztetik a megválasztott orvos a szegényeket
ingyen gyógykezeltetni, továbbá míg a községben gyógy-
szertár nem nyitattik, kézi gyógyszerárt tartani.

Felhívtnak mindazon orvosdoktorok, kik ezen álló-
mást elnyerni óhajtlák, hogy kellőleg felszerelt kérvé-
nyeiket a választást megelőzőleg legalább 3 nappal alól-
írtak mutassák be.

A megválasztandó orvos állomását f. évi október hó
1-én köteleztetik elfoglalni.

Pancsován, 1883. évi július hó 2-án.

Radoszavlyevic,
szolgabíró.

Egy utcza lakás

III. kerület, Jenő herczegutca 677/S. szám,
5 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, faszín, közös pad-
lás és pincze, 1883. é. augusztus hó 1-től bérbe adandó.
Bővebbet a tulajdonosnál, Amend Rudolf fűszer- és
festékkereskedésében.

(216-3.3)

Tudósítás.

Van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettel ér-
tesíteni, miszerint mai naptól a Hunyady- (fő-) utczában
lévő **lisztkereskedésem** egy

zsák eladás- és kölcsön intézettel
összekötöttem.

Dus készletemnél fogva azon kellemes helyzetben
vagyok, mindennemű követeléseknek legpontosabb kiszol-
gálás és legolcsóbb árak biztosítása mellett megfelelni.
Nagy-Becskerek, 1883. július havában.

Mély tisztelettel
Billitz János.

(229-3.1)